

Κωνσταντίνος Τζήκας

# ΚΟΜΜΕΝΑ

Διηγήματα

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΝΕΦΕΛΗ

ΑΘΗΝΑ 2016

ΝΕΦΕΛΗ / ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΕΖΟΓΡΑΦΙΑ

---

Κωνσταντίνος Τζήκας, Κομμένα

Σχέδια εξωφύλλου και σελ. 107: Ζέτα Τσέρμου  
Σχεδιασμός βιβλίου: Περικλής Δουβίτσας  
Διόρθωση: Βαρβάρα Καρζή

1η έκδοση, Ιούλιος 2016

ISBN: 978-960-504-149-6

Για την ελληνική έκδοση:

© Εκδόσεις ΝΕΦΕΛΗ και Κωνσταντίνος Τζήκας

Ασκληπιού 6, Αθήνα 106 80

τηλ.: 210 3639962 – fax: 210 3623093

e-mail: info@nnet.gr

**www.nnet.gr**

## Πό-λε-με

Γύρισε απ' τον πόλεμο. Πό-λε-μο. Αυτό επαναλάμβανε συνέχεια η Λόρι και λικνιζόταν στο κρεβάτι, και ολούθε τριγύρω της τρύπωνε το σκοτάδι κι απόδιωχνε το φως.

Πό-λε-μο. Πόλεμε. Κλητική προσφώνηση. Αυτά σκεφτόταν η Λόρι και όλο και έστρωνε νευρικά με τα χέρια της ένα καινούριο καπέλο και τραβούσε τις κορδέλες του ώσπου ν' ασπρίσουν οι αρθρώσεις των δαχτύλων της και δέρμα και ύφασμα να φαίνονται ένα, λευκά και τα δυο, φωσφορίζοντα απομεινάρια μιας λογικής μέσα στο σκοτάδι του διαμερίσματος.

Ακόμα έφτιαχνε καπέλα η Λόρι, όπως παλιά, όπως κορίτσι, όπως κοπέλα, όπως όταν την πήρε απ' το χωριό της ο Μάριος και την παντρεύτηκε. Και μετά η Λόρι έπαψε να φτιάχνει καπέλα για τους άλλους. Τα έφτιαχνε μονάχα για την ίδια. Και τώρα, πάλι τα έφτιαχνε για να καπελώνει τον εαυτό της, γιατί σ' εκείνο το διαμέρισμα ήταν διάτρητη η οροφή -ή μήπως απούσα;- και παντού γύρω της όλα ήταν μονίμως βρεγμένα. Και η υγράδα τους δεν ήταν παρά ο φλοιός του εγκεφάλου του Μάριου που είχε διαποτίσει τα πάντα καθώς λίγο λίγο ανάβλυζε απ' τις σχισμές του. Διάτρητος αυτός, διάτρητο το ταβάνι και όλα πλημμύριζαν. Τα καπέλα της Λόρι θα ήταν τα πο-

ταμόπλοια που θα τους έσωζαν, που θα τους περιμάζευαν σ' αυτή την πλημμύρα. Και μέρα με τη μέρα γίνονταν όλο και πιο μεγάλα και εξωφρενικά, θέριευαν – τρέφονταν μάλλον με κάτι όταν έλειπε η Λόρι απ' το σπίτι. Και έμοιαζαν πια με τεράστια εγκεφαλογραφήματα και κάθονταν στους καναπέδες όλα στη σειρά, οκνηρά, με τις κορυφογραμμές τους όλο να ψηλώνουν – «και ψηλώνει ο νους του, ναι, και όλοι ψηλώνουμε εδώ μέσα» σκεφτόταν η Λόρι– και λίγο ήθελαν ακόμα ν' αγγίξουν το ταβάνι το διάτρητο, που μακάρι να ήταν διάτρητο στ' αλήθεια. Αλλά οι τρύπες που είχαν ανοίξει πάνω του ήταν απ' το είδος που χρειάζεται στόκο νοερής υφής, από αυτόν που παράγεται σε απόκρυφες κοιλοότητες.

Ήταν ο πόλεμος απ' τον οποίο είχε γυρίσει. Πόλε-με. Πόλεμε. Πόλε-με. Όμως, μήπως είχε βαπτιστεί ήδη στο υλικό των εμμονών του και ο πόλεμος ήταν από μέσα; Μήπως ο πόλεμος ήταν ο εαυτός του; Γιατί η Λόρι θυμόταν καθαρά την εμμονή του μ' εκείνη την ιστορία, μ' εκείνο το βιβλίο, όπου ο στρατιώτης, ο λαμπρός και πολλά υποσχόμενος νέος, γυρνάει απ' τον πόλεμο και μιλάει στα δέντρα και βλέπει νεκρούς τους συμπολεμιστές του. Και μήπως η σατανική αυτή σύμπτωση –και αυτή έφτιαχνε καπέλα, και αυτή, όπως η γυναίκα του βιβλίου, η γυναίκα του τρελομιλημένου στρατιωτικού– δεν ήταν σατανική; Μήπως το μυαλό του Μάριου ξετύλιγε σαν σερπαντίνες ένα σενάριο πιστή αντιγραφή του βιβλίου;

Στην αρχή ήταν τα δέντρα για τον Μάριο. Τα δέντρα. Τα δέντρα. Τα δέντρα, αυτές οι πελώριες ψυ-

χοπαγίδες, οι απολιθωμένοι άνθρωποι. Τους μιλούσε και τους χάιδευε, τους δενδρανθρώπους, κι ύστερα τους έφτυνε γιατί μερικοί από αυτούς ήταν μιαιοί και αξιομίσητοι, προδοτικές φιγούρες στο σύμπαν της βλάστησης. Ήξερε ο Μάριος πως ήταν παγίδες, σταθμοί μετεπιβίβασης των ψυχών των συμπολεμιστών του.

Και μετά τα χαμόγελα –τα χαμόγελα που βλάσταιναν πάνω του σαν φωλιές με νεογέννητα πουλιά που χαροπάλευαν– είχαν από μόνα τους κάτι ανώμαλο, κάτι που είχε πάνω του λιγότερη φυσικότητα κι από ένα δέντρο-ψυχοπαγίδα. Χαμογελούσε και έλεγε «Νιώθω, εκεί υπάρχω όταν πλέκονται, όχι, όταν συνδέονται τα νήματα, εδώ υπάρχω, σαν κλαδί απλώνομαι, αλλά και δένομαι και ενώνομαι, εδώ μέσα μου τυλίγονται τα νήματα, να δες» και σφυροκοπούσε το στήθος, και χάζευε το πλήθος τον τρελό, τρελέ, τρε-λέ, και στριφογύρναγε τα χέρια-κλαδιά, τα χέρια-πλεξούδες, τα χέρια-πευκοβελόνες. Ήθελε ν' απολιθωθεί μάλλον, ναι. «Πότε θα γίνει η δική μου μεταστοιχείωση; Εγώ δέντρο πότε; Πότε;» «Ποτέ!» ούρλιαζε στο κεφάλι της η Λόρι και ήθελε να ξεσκίσει με τους κυνόδοντές της το καπέλο, ευχόμενη να ήταν ο εγκέφαλός του αυτό στο οποίο θα βύθιζε τα δόντια της, μήπως και τα δόντια της ήταν ανέλπιστα θεραπευτικά και μετά...

Αλλά μετά άρχισαν οι μεριές. Οι πλευρές. Τα στρατόπεδα. Οι παρατάξεις. Ναι, γιατί πρέπει να χωρίζονται τα πράγματα, να υπάρχουν οι δυϊσμοί στον άνθρωπο, τα χωρίσματα, ναι, ακόμα και στον τρελό είναι πολύτιμα. Τότε κατάλαβε το παγκόσμιο σχέδιο:

ο πόλεμος που είχε δώσει αυτός και απ' τον οποίο είχε επιστρέψει τσακισμένος –αλλά όχι ηττημένος–, λασπωμένος με το αίμα του και βρεγμένος απ' την κορφή ως τα νύχια. «Περπάτησα τρεις μέρες» της είπε «τρεις μέρες, ήταν τρομερή μάχη, αλλά βγήκα ζωντανός και κολύπησα, αναγκάστηκα να κολυμπήσω, κι όταν μπήκα μέσα, δεν ήξερα αν το νερό θα με έπνιγε, το ρίσκαρα, αλλά τώρα ξέρω, ξέρω πως το νερό είναι με το μέρος μας, μπορούμε να το εμπιστευτούμε, έλα, γυναίκα, έλα να πιούμε νερό, βέβαια, ναι ξέρω, αποτελούμαστε από νερό, δεν μπορεί να είναι ύπουλος κατάσκοπος, δεν μπορεί να μας διαλύει από μέσα, αλλά ποτέ δεν ξέρεις, μπορεί να έχει συμμαχήσει με τη φωτιά, είμαι πεπεισμένος πως η φωτιά έχει πάει με τους άλλους, την έχουν στρατολογήσει, δε θα τελειώσει ποτέ αυτό, αλλά τουλάχιστον μπορούμε να εμπιστευτούμε το νερό το νερό το νερό τρεις φορές ναι πες το τρεις φορές έτσι μπράβο τώρα το καθαγιάσαμε έλα να βραχείς είναι πιο ασφαλές είναι πιο».

Και έτσι τρύπησε την οροφή. Ναι, οι τρύπες στο ταβάνι ήταν πραγματικές, δεν ήταν νοερές, όσο κι αν πάσχιζε να τις αγνοήσει η Λόρι – αλλά δεν τις αγνοούσαν τα καπέλα της, που απορροφούσαν σαν πεινασμένα, αχόρταγα, υπερμεγέθη τροπικά λουλούδια το νερό που έσταζε και όλο φούσκωναν και ξεχειλίζαν, και ναι, μάλλον έτσι θέριευαν τελικά, ω Θεέ μου, έχω αρχίσει να γίνομαι κι εγώ τρελή, μάλλον είναι όλο αυτό το τσίκι τσίκι απ' το νερό που στάζει από παντού, βρέχει τρεις βδομάδες ασταμάτητα, είναι δυνατόν; Και όλα εδώ μέσα έχουν μουλιάσει,

είναι υγρά και κρύα και σκοτεινά, όπως είναι εκεί μέσα, εκεί μέσα στον πόλεμό του, κι αυτά τα τεράστια καπέλα που χαϊδεύω είναι τα ψάρια μου, τα χέλια μου, ω Θεέ μου, τα χάνω, τα χάνω κι εγώ, ευτυχώς που δεν κάναμε παιδιά, ευτυχώς...

«Το φως είναι εχθρός μας» της είπε «πρέπει να μείνει απέξω όσο χρειάζεται, τα καρφώνει όλα στη βαρύτητα, μας κατασκοπεύει, η βαρύτητα παίζει διπλό παιχνίδι, βρόμικο, άλλοι λένε πως τα 'βαλε με τον ήχο κι άλλοι, αυτοί ενοχοποιούν την αυγή μόνο, το υπόλοιπο φως είναι καλό λένε, ειδικά το βρόμικο φως, το σταχτί, το τεχνητό, άνοιξε τις λάμπες, ναι, αλλά για λίγο, δεν μπορούμε να ξέρουμε, κι αυτά τα καπέλα που σκαρώνεις, πώς ξέρουμε τι 'ναι αυτά, ναι, δεν ξέρω ακόμα για τα υφάσματα, θα 'ρθει αύριο ένας σκύλος, είναι καλός αυτός, είναι με τους δικούς μου και θα μου πει, για να δούμε».

Αλλά ο πόλεμος, πό-λε-με, διάρκεσε μήνες πολλούς στο διαμέρισμα κι η Λόρι ήθελε να παραδώσει τα όπλα, δεν άντεχε άλλο· η σταγόνα που ξεχείλισε το ποτήρι ήταν όταν ο Μάριος πλημμύρισε το διαμέρισμα για να τους προστατεύει καλύτερα το νερό απ' τις επιθέσεις. Όλα βυθίστηκαν στο νερό και η Λόρι αποφάσισε να φύγει απ' το βυθισμένο υπερωκεάνιο και να βρει βοήθεια, ναι.

Και όταν η Λόρι γύρισε στο διαμέρισμα με δυο νοσοκόμους δυο μέρες μετά, δυο μέρες που ήταν ζεστά, στεγνά, με κουβέρτες (αλλά τα καπέλα της, της έλειπαν τα λουλούδια της, παρντόν, τα καπέλα της), τότε...

Το διαμέρισμα βρομούσε – ο Μάριος δεν είχε κατασταλάξει με τις μυρωδιές ακόμα: ποιες ήταν στο ίδιο στρατόπεδο, ποιες όχι· μάλλον ήταν όλες ουδέτερες, γαμημένη σφραγιστική Ελβετία. Όλα βέβαια ήταν υδαρή, νερούλα, έσταζαν, διαλύονταν, όλα ήταν υγρά, είχαν χαθεί τα στερεά και τα αέρια μέσα σ' αυτήν τη στρατιωτική ρευστότητα. Και σκοτεινά. Αλλά... κάτι διαφορετικό.

Ήχοι! Ήχοι τρελοί! Ντεσιμπέλ! Ο Μάριος ούρλιαζε, και το ραδιόφωνο έπαιζε και το κασετόφωνο έπαιζε! «Λόρι, Λόρι» της είπε και ήταν χαρούμενος, βρεγμένος και χαρούμενος. «Οι ήχοι είναι με το μέρος μας, ναι, μου το είπε ένα παιδί χθες, τη σιωπή πρέπει να φοβόμαστε, αυτή την πουτάνα, τόσο καιρό μας κάρφωνε αλλά όχι πια τώρα θα μιλάω ναι τώρα θα φωνάζω ναι θα μιλάμε θα φωνάζουμε για πάντα οι φθόγγοι οι συλλαβές είναι οι ασπίδες μας η σιωπή θέλει να εισχωρήσει στις οπές μας σαν ατμός αλλά όχι κυρία μου απαγορεύονται τα αέρια τα αέρια είναι ύπουλα πούστικα μόνο τα υγρά μόνο τα ρευστά έχουν υπογράψει αμυντικό σύμφωνο μαζί μας έλα να μιλάμε έλα να μιλάω».

Και τότε είδε και τα καπέλα της, τα λουλούδια της. Ήταν όλα ξεκοιλιασμένα. «Λόρι μωρό μου ναι λυπάμαι μου τα προφτάσανε τα μαντάτα ήταν με το μέρος τους τα καπέλα σου δεν ξέρω πώς τα εξαγοράσανε τους υποσχέθηκαν καλό πόστο φταίει το ύφασμα πάντως όχι τα καπέλα νομίζω νομίζω πως μπορούμε με κάποια επιφύλαξη βέβαια μπορούμε με κάποια επιφύλαξη βέβαια να εμπιστευτούμε τη μουσελίνα το



μετάξι και τη... πώς το λες τ' άλλο εκείνο το περίεργο τέλος πάντων όμως οι βελόνες σου και η κλωστή είναι εντάξει τις τσέκαρα ο ίδιος προσωπικά τις έβρεξα και δεν αναφλέγονται άρα είναι εντάξει όμως τα δάχτυλά σου ίσως τα πήραν με το μέρος τους πότε τους μίλησες τελευταία φορά θεώρησα πως θα ήταν ασφαλή αν τα είχες μονίμως βρεγμένα αλλά τα ήθελες στεγνά ρε μωρό μου για να ράβεις κάτσε να τα στήσω σε μια φυλακή κάτσε να».

Και έκοψε δυο δάχτυλά της μ' ένα μαχαίρι φιλικά προσκείμενο στην παράταξή του, και τα δάχτυλα διέγραψαν, του φάνηκε, ένα βουτυράτο τόξο και κατέληξαν πάνω στα ξεκοιλιασμένα καπέλα, κι οι δυο νοσοκόμοι, που ήταν στεγνοί -άρα εχθροί-, τον μάζεψαν κι αυτός ούρλιαζε δυνατά, στο κάτω κάτω έξω η σιωπή μέσα η φωνή, γιατί ήταν ασφαλής όσο ακόμα ούρλιαζε, ούρλιαζε, ούρλιαζε και πό-λε-μέ μου...

Κι η Λόρι, αρκετές ώρες μετά, τυλιγμένη με μια κουβέρτα και με τα δάχτυλά της ξανακολλημένα -ναι, οι αποστάτες, οι λιποτάκτες, τα δάχτυλα που είχαν αυτομολήσει, ξαναγύρισαν στην υγράδα της, στους καλούς της ιστορίας-, έκλεισε τα μάτια και καλοδέχτηκε, ανοίγοντας νοερά πάντα την αγκαλιά της, όλους τους προηγούμενους εχθρούς της: τη σιωπή, το φως, τη στεγνότητα. Ικανοποιημένη που πρόδιδε τον άντρα της στρεφόμενη στην αντίθετη παράταξη, υποδέχτηκε μέσα της όλους τους πρώην εχθρούς της, η προδότρια που έφτιαχνε καπέλα.

## Η γυναίκα που αγαπούσε τα κτίρια

Ήταν κάποτε μια γυναίκα συνηθισμένη, πολύ συνηθισμένη, σε όλα της, εκτός από ένα πράγμα: την ερωτική λατρεία της για τα κτίρια.

Από μικρό κοριτσάκι η Δήμητρα δεν είχε κοιτάξει ποτέ της κανένα αγοράκι όπως είχε κοιτάξει το κτίριο του Ταχυδρομείου. Τετράγωνο, αυστηρό, γρανιτένιο, με απότομες γωνίες, με θεληματικό περβάζι, με καλοσχηματισμένες σταλαμίδες, με επιμελώς ατημέλητο χτένισμα σκεπής σε ζωηρό κόκκινο χρώμα.

Ήταν ο πρώτος της έρωτας στην τρυφερή ηλικία των επτά ετών. Κάθε μέρα πήγαινε κρυφά, πριν απ' το σχολείο, κι άφηνε λουλούδια και σοκολάτες στον υποψήφιο μνηστήρα της, ελπίζοντας να τον δελεάσει. Κάθε μέρα πήγαινε κι έχυνε δάκρυα ανείπωτου έρωτα στο κατώφλι της εισόδου του κτιρίου, ελπίζοντας να το συγκινήσει. Μάταια όμως· αυτό στεκόταν αμετακίνητο, ανέπαφο απ' τις ικεσίες της, παγερό. Γρανιτένιος γίγαντας σε όλα του. Αδιαπέραστο από ανθρώπινα συναισθήματα.

Με τον καιρό η Δήμητρα το ξεπέρασε· ανόητοι έρωτες της νιότης, ξεμυαλισμάτα δίχως πολλή ουσία. Έπρεπε να γίνει δεκατριών χρονών για να καταλάβει πραγματικά τι σημαίνει έρωτας. Το κατάλαβε μόλις

αντίκρισε το κτίριο του Μουσείου Μοντέρνας Τέχνης στο κέντρο της πόλης.

Ήταν νέο κτίριο – και φαινόταν. Έλαμπε από δροσιά και νιάτα, φρέσκο, δροσερό, χαρούμενο, σε απαλούς τόνους μπεζ και φιστικί, με ανάγλυφες μορφές για κοσμήματα γύρω απ' τον χοντρό μαρμάρινο λαιμό του και με σκιές για τα παραλληλόγραμμα καγκελόφραχτα μάτια του. Ήταν νέο, όπως εκείνη – όχι πια χαζοί πλατωνικοί έρωτες με μεγαλύτερους, όπως το παλαιό, βαρύ, δύσθυμο, ετοιμόρροπο κτίριο του Ταχυδρομείου. Όχι. Επιτέλους έβρισκε κάποιον της ηλικίας της, κάποιον με κοινά ενδιαφέροντα και βιώματα, κάποιον που θα την καταλάβαινε.

Είπε, την επόμενη κιόλας μέρα, να πεταχτεί κρυφά απ' το σπίτι για να του προτείνει να φάνε μαζί ένα παγωτό. Όταν όμως έφτασε εκεί, παρατήρησε πως το Μουσείο μόλις και μετά βίας της έδινε σημασία. Ήταν σαν να μην υπήρχε εκεί, σαν να ήταν αυτή το διακοσμητικό, ακίνητο κτίριο και το Μουσείο να ήταν το πολύχρωμο, αεικίνητο, γεμάτο τσαχπινιά και πονηριά σώμα στο τοπίο. Δεν της έδινε καθόλου σημασία κι έπρεπε να σταθεί για λίγη ώρα εκεί για να καταλάβει τελικά τον λόγο που δεν την πρόσεχε. Ο μπαγαπόντης έκλεινε το μάτι σε μια καλοβαλμένη μεζονέτα απέναντι.

Έτσι, η Δήμητρα έλαβε τη δεύτερη μεγάλη της ερωτική απογοήτευση κι αποφάσισε να μην ξανασχοληθεί με το θέμα, να βρει ένα μοναστήρι –όχι ιδιαίτερα ελκυστικό από αρχιτεκτονικής άποψης, για να μην κολαστεί κιόλας– και να πάει να χωθεί εκεί, να γίνει καλόγρια, ν' απέχει απ' τα κοσμικά.

Ωστόσο, μια και ήταν και πάνω στα ξεσπάσματα της εφηβείας, δεν μπορούσε να συγκρατήσει τις χυδαίες σκέψεις που συχνά πυκνά πλημμύριζαν το μυαλό της. Ασυναίσθητα, έπιανε τον εαυτό της να χώνει τα δάχτυλά της μέσα στη βαμβακερή κιλότα της και να φέρνει στον νου της παραστάσεις από κτίρια: κάστρα βαρβάτα γοθτικού ρυθμού, καλοζωισμένες και ροδαλές επαύλεις, κι αν ήταν σε αρκετά βιτσιόζικη διάθεση, και μερικούς σακατεμένους αρχαιοελληνικούς ναούς ιωνικού ρυθμού.

Το σώμα της την πρόδιδε όταν έχανε τη συγκέντρωσή της. Την ώρα της πληκτικής φυσικής, μερικές φορές, ασυνείδητα ζωγράφιζε με γρήγορες, νευρικές πινελιές φάρους, πύργους και κάστρα γυμνά στην κορυφή. Και όταν καταλάβαινε τι έκανε, γούρλωνε τα μάτια από φρίκη κι έκλεινε γρήγορα γρήγορα το τετράδιό της, προτού δει κανείς τις πορνογραφικές της ζωγραφιές.

Τελικά όμως ο έρωτας έμελλε να της χτυπήσει ξανά την πόρτα. Ήταν είκοσι δύο χρονών όταν έπιασε δουλειά ως ταξιθέτρια σ' ένα θέατρο, σε μια γειτονική πόλη. Όταν το είδε για πρώτη φορά απέξω, δεν του έδωσε και τόσο πολλή σημασία – δεν ήταν έρωτας με την πρώτη ματιά.

Όταν μπήκε όμως μέσα, σάστισε απ' τον πλούσιο εσωτερικό του κόσμο – όσο μπόι και εξωτερική εμφάνιση του έλειπε, τόσο ωραίο ήταν από μέσα. Κατακόκκινα βελούδινα καθίσματα, χρυσοποικιλτη οροφή, ρωμαϊκού τύπου τοιχογραφίες κι ένας τεράστιος κρυστάλλινος πολυέλαιος να λικνίζεται προκλητικά πάνω

απ' το κεφάλι της, στο κέντρο της αίθουσας. Σχεδόν έχασε τη συγκέντρωσή της απ' το σοκ και τη διέγερση, αλλά κατάφερε να συνέλθει και να πιάσει δουλειά.

Το ίδιο εκείνο βράδυ έχασε την παρθενιά της μαζί του.

Ήταν ένας έρωτας μοναδικός, παράφορος. Έλαμπε η ίδια και έλαμπε κι αυτό μαζί της. Είχε ακούσει πολύ κόσμο που ερχόταν να δει τις παραστάσεις να σχολιάζει πως το θέατρο ήταν στις ομορφιές του τελευταία – μόνο αυτή όμως ήξερε τον λόγο. Και μερικές φορές, την ώρα που παιζόταν η παράσταση, ένας προβολέας της έκλεινε συνωμοτικά το μάτι.

Περίμενε υπομονετικά κάθε βράδυ μέχρι να φύγουν οι ηθοποιοί και ο σκηνοθέτης. Η ίδια είχε αναλάβει εθελοντικά να καθαρίζει τον χώρο μετά το κλείσιμο. Και μόλις έφευγαν όλοι, το έκαναν παντού: κάτω από κάθε κάθισμα, πίσω απ' την αυλαία, μέσα στα καμαρίνια, πάνω στη σκηνή.

Όμως, όπως όλοι οι μεγάλοι έρωτες, έτσι κι αυτός είχε το τέλος του. Κάποια στιγμή έγινε ψυχρό, απόμακρο, δεν την πλησίαζε τόσο πολύ πια, δεν επιζητούσε τόσο συχνά επαφή. Η Δήμητρα του ζητούσε εξηγήσεις, αλλά αυτό απέμενε βουβό, απαθές, αρνιόταν να δώσει απαντήσεις. Μέχρι που μια μέρα η Δήμητρα κατάλαβε τι είχε γίνει όταν το είδε από μακριά να χαριεντίζεται με μια μεζονέτα – κι αυτή καλοβαλμένη και ξεδιάντροπη, όπως κι εκείνη που της είχε κλέψει τον δεύτερό της έρωτα.

Η καρδιά της έγινε συμπαράλια. Ήταν και δυο χρόνια αυτά, δεν ήταν και τόσο εύκολο να τα πετάξει

στα σκουπίδια των αναμνήσεων. Ωστόσο, όπως επιτάσσει και το κλισέ, έκανε την καρδιά της πέτρα κι έφυγε μακριά.

Ταξίδεψε παντού, σε κάθε γωνιά του κόσμου. Έκανε κάθε λογής δουλειές, απ' τις πιο συνηθισμένες μέχρι τις πιο παράξενες. Και στα ταξίδια της αυτά, αποφασισμένη να βιώσει τις χαρές της ζωής χωρίς δεσμεύσεις, φλέρταρε, έκανε έρωτα, αντλούσε ηδονή ελεύθερα και χωρίς αναστολές.

Έκανε έρωτα με φρειπωμένους, στοιχειωμένους πύργους στην Αγγλία. Ήταν έμπειροι και τρυφεροί εραστές, αφού ήταν παλιοί και είχαν δει τόσα οι πολεμίστρες τους.

Έκανε έρωτα με παράγκες στις φαβέλες της Βραζιλίας. Τη μύησαν στη μαγεία της βραζιλιάνικης ζωής και στα φυσικά ναρκωτικά της χώρας, αφού κάθε γωνιά τους ευωδίαζε απ' το άρωμα της κάνναβης που είχαν καπνίσει οι προηγούμενοι ένοικοι και η οποία είχε ποτίσει ανεξίτηλα τους τοίχους.

Έκανε άγριο, παθιασμένο έρωτα με καλύβες στην Ταϊλάνδη κάτω από μουσώνες που αλύπητα μαστίγωναν τα σώματά τους καθώς ζευγάρωναν.

Έκανε έρωτα με ιγκλού στη Γροιλανδία, ανακαλύπτοντας ότι κάτω απ' την παγερότητά τους ήταν θερμοί εραστές, σωστά ηφαίστεια.

Έκανε έρωτα με όλα τα διάσημα ιστορικά μνημεία, με κίνδυνο πολλές φορές να τη συλλάβουν. Κάθε καινούρια εμπειρία ήταν μοναδική: ο πύργος της Πίζας είχε κλίση· ο πύργος του Άιφελ παραήταν ψηλός· οι πυραμίδες ήταν κάπως μυτερές για τα

γούστα της. Το σημαντικό όμως ήταν πως το καθένα τους ήταν μοναδικό και της χάριζε κάτι καινούριο.

Έκανε έρωτα ακόμα και με γκρίζες, πληκτικές εργατικές πολυκατοικίες για ν' αποδείξει πως δεν ήταν ελιτίστρια και μπορούσε να χαρίσει την αγάπη της το ίδιο απλόχερα τόσο σ' ένα απλό παιδί του λαού όσο και σε μια αριστοκρατική βίλα.

Δεκαπέντε χρόνια ταξίδευε και χαιρόταν την ηδονή. Όσπου κάποια μέρα, όταν βρισκόταν ένα καλοκαίρι για διακοπές στην πατρίδα της, σ' ένα ελληνικό νησί, αποφάσισε να νοικιάσει μια βέσπα και να κάνει τον γύρο του νησιού.

Το είδε κάπου στα μισά της διαδρομής. Ήταν ένα απλό σπιτάκι δίπλα σ' έναν γκρεμό που έβλεπε στη θάλασσα. Σταμάτησε σχεδόν από ένστικτο. Ένωσε ένα δέσιμο μαζί του, μια μαγεία πρωτόγνωρη που δεν την είχε βιώσει ποτέ, ούτε καν με το θεατράκι της.

Το πλησίασε. Ήταν ένα σπίτι μικρό, σχετικά παλιό, τούβλινο, με κρεμαστή κούνια, άσπρη βεράντα, παραθυρόφυλλα σε σχήμα αχλαδιού και μ' έναν κήπο που χρειαζόταν ξεχορτάρισμα.

Και στην πόρτα μια πινακίδα που έγραφε «ΠΩΛΕΙΤΑΙ».

Το αγάπησε αυτό το σπίτι. Για πρώτη φορά στη ζωή της κατάλαβε τι πάει να πει αγάπη: κάτι βαθύτερο απ' τον έρωτα ή από μια ξεπέτα στη γωνία ενός κτιρίου. Δεν της άρεσε απλώς για τις καλλιγράμμες καμινάδες του ή για το αλανιάρικο λούκι του, της άρεσε γι' αυτό που ήταν, για το σύνολό του, την προσωπικότητά του.

Αμέσως κίνησε τις διαδικασίες για να το αγοράσει. Πήγε στην Αθήνα, δούλεψε λίγους μήνες, μάζεψε κάποια λεφτά, πήρε ένα δάνειο, βρήκε τους ιδιοκτήτες και τα κανόνισε όλα.

Ένα εξάμηνο αργότερα, ανακοίνωσε στην οικογένειά της ότι επρόκειτο να παντρευτεί το σπίτι εκείνο – κανείς δεν της έδινε σημασία πλέον–, μάζεψε τις βαλίτσες της και με τα κλειδιά του μέλλοντα συζύγου της στο χέρι, με τα οποία θα ξεκλείδωνε την καρδιά του, αναχώρησε για το νησί.

Όταν έφτασε, είχε σουρουπώσει. Το πολυαγαπημένο της σπίτι βρισκόταν εκεί, δίπλα στον γκρεμό, στη μοναξιά του.

Γεμάτη λαχτάρα, με την ανάσα της κομμένη απ' τον ενθουσιασμό ξεκλείδωσε –η κλειδαριά αναστέναξε παραπονιάρικα– και μπήκε μέσα στον εραστή της. Κοίταξε τριγύρω της σε κατάσταση έκστασης – ο χώρος είχε τα προβληματάκια του, αλλά με μια ανακαίνιση θα ήταν όλα σαν καινούρια.

Το μόνο έπιπλο που είχαν αφήσει στο σπίτι οι πρώην ιδιοκτήτες ήταν μια παλιά, ξεχαρβαλωμένη καρέκλα. Πρόθυμα έκατσε και απόθεσε απαλά τη βαλίτσα της στο πάτωμα. Κοίταξε ξανά τριγύρω της.

Χαμογελούσε. Ήταν τόσο χαρούμενη. Τι πράγματα θα μπορούσε να κάνει μ' αυτό το σπίτι! Θα το έβαφε και θα το στόλιζε με τα μπιμπελό της και θα έκλεινε τις ρωγμές του και θα το αγαπούσε και θα το φρόντιζε. Θα το πρόσεχε και θα γυάλιζε το πάτωμα και θα έβαζε ξύλο αντί για πλακάκια. Και θα



έκανε έρωτα μαζί του σε κάθε δωμάτιο, στην κρεβατοκάμαρα, στην κουζίνα, στο μπάνιο.

Χαμογελούσε. Ήταν ευτυχισμένη. Καθώς σκεφτόταν όλα τα όμορφα χρόνια που θα περνούσαν μαζί, το μυαλό της έπλεε μακριά σε ονειροπολήσεις, τα μάτια της έλαμπαν και τρεμόπαιζαν σαν να μην είχε πλήρη συνείδηση, εγκλωβισμένη ανάμεσα στην πραγματικότητα και στο όνειρο. Θα σκούπιζε με τρυφερότητα τις μούχλες όταν θα νοτίζονταν οι τοίχοι του και θα το σκουντούσε στην πλάτη όταν μάζευε σκόνη και μπούκωνε και θα του άναβε τη θέρμανση όταν αυτό κρύωνε και έτρεμαν απ' την ψύχρα τα σανίδια του και θα πέρναγε ένα χέρι στόκο όταν είχε τις μαύρες του για να του φτιάξει το κέφι. Και θα πέρναγαν όλα τους τα χρόνια μαζί και θα γερνούσαν μαζί, κι όταν αυτή θα πέθαινε κι αυτό θα γκρεμιζόταν απ' τη θλίψη του.

Χαμογελούσε. Πέντε λεπτά αφότου την πήρε ο ύπνος πάνω στην καρέκλα, με το χαμόγελο ακόμα χαραγμένο στο πρόσωπό της, ένα προδοτικό τούβλο ξεγλίστρησε αθόρυβα απ' τη θέση του στην οροφή και προσγειώθηκε με δύναμη στο κεφάλι της. Το σπίτι έλυσε τον γάμο τους - ασυμφωνία χαρακτήρων.